

[Tholstrup.]

ger til ministeren for handel, industri og søfart om, hvad der kan gøres for at eliminere disse årsager eller for at afbøde de samfundsskadelige virkninger heraf.

Da resultatet af sådanne efterforskninger og afventning af den videre behandling nemt kan trække i langdrag, har vi fundet det nødvendigt med en paragraf, som straks ophæver de indgåede aftaler om priser, produktions- og omsætningsregulering, og som samtidig gør det ulovligt at indgå nye aftaler. Stk. 2 i § 7 er taget direkte fra regeringsforslagets § 10, medens det øvrige indhold af loven er bygget på de erfaringer, der er gjort, og den lovgivning, der findes i andre lande; således er forslaget om oprettelse af et næringsfrihedsråd taget fra den svenske lov, omtalt i trustlovskommissionens betænkning nr. 3, side 43—45.

Ifølge den nylig vedtagne lov i Sverige består dette næringsfrihedsråd af 8 medlemmer, og ifølge den engelske lov, omtalt i betænkningen på side 34—36, har man også der 8 medlemmer i en monopolkommission, som har nogenlunde samme formål som næringsfrihedsrådet i Sverige. Denne monopolkommission blev nedsat i 1949, og et af resultaterne af dens arbejde har været et forslag til parlamentet om et pålæg til en bestemt branche, hvorefter eksklusiv-aftaler og kollektiv boykot indenfor denne branche forbydes.

§ 7 støtter sig i særlig grad til lovgivningen i USA, omtalt i betænkningen side 36—38. Hovedhjørnestenen i den amerikanske trustlovgivning er den berømte Sherman Act fra 1890, som kort og godt forbyder aftaler, og som indeholder meget kraftige straffebestemmelser.

Man bruger i denne lov også meget kraftige udtryk som f. eks. sammensværgelse, og ikke alene forbyder man sammensværgelser, men også forsøg herpå.

Den amerikanske forretningsverden ved, at ifølge Sherman Act er det kriminel handling at lave indbyrdes prisaftaler eller blot forsøge herpå.

Amerika har således i dag de mest kategoriske bestemmelser, men kan også rose sig af at have de frieste næringsforhold, således at det i Amerika er lettere for ungdommen at etablere sig end i noget andet land.

Vel har man store amerikanske firmaer, som stadig vokser, men antallet af beskæftigede i enkeltmands- og små virksomheder er i stadig stigning, således at disse udgør en større og større procentvis andel, medens antallet af ansatte i storvirksomhederne procentvis er faldende i modsætning til herhjemme. Den danske valuta- og restriktionspolitik, navnlig siden 1932, gør det sammen med de stadig stigende jordpriser vanskeligere og vanskeligere for ungdommen at etablere sig.

Ungdommens nyetablering er den allervigtigste impuls til at skabe konkurrenceforhold og dermed fremtvinge større effektivitet i produktion og omsætning.

Det er vort håb, at det påtænkte næringsfrihedsråd snart vil finde de virkelige årsager til den manglende næringsfrihed, og at folketinget så fremefter vil tage konsekvenserne af disse afsløringer og gennem lovgivningen få etableret den frihed, som vi alle sætter så højt. Næringsfriheden er jo en del af den personlige frihed, som er grundlag for vor kultur, for de åndelige og materielle fremskridt.

Jeg tillader mig med disse ord at anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Erhard Jakobsen* til økonomi- og arbejdsministeren.

Kan der indenfor den nuværende beskæftigelseslovgivnings rammer anvises passende arbejde for sådanne yngre videnskabsmænd, der ikke på normal vis har kunnet opnå beskæftigelse?

Erhard Jakobsen: Det problem, som har foranlediget mig til at stille dette spørgsmål til den højtærede økonomi- og arbejdsminister i dag, kan man nemt gå hen over og overse. Det drejer sig nemlig ikke om ret mange mennesker; jeg tror, at hvis de ville begynde at gå i demonstrationstog til folketinget, ville de ikke tælle så forfærdelig mange. Men det betyder jo ikke, at problemet ikke har nogen betydning. Må jeg lige kort ride det op. For de fleste, som